

Λόγος Δ´ - Περί μετανοίας. Ωφέλιμος για όσους τον διαβάζουν με πίστη και ειλικρινή αγάπη, με προσοχή και περίσκεψη. (Μέρος 1ο)

[Αφιέρωμα](#) / [Άγιος Μάξιμος ο Γραικός](#)

Νά, ψυχή μου, και φέτος με την μεγάλη υπομονή και με την μεγάλη χάρη του Δημιουργού μας, του φιλανθρώπου Θεού και των πάντων Δεσπότη, φθάσαμε στο ήσυχο και σωτήριο λιμάνι της αγίας και ψυχωφελούς Σαρακοστής, όταν όλοι, ενάρετοι και αμαρτωλοί, με μεγάλο ζήλο αναλαμβάνουν εντατικό αγώνα. Οι μὲν δίκαιοι για δυο λόγους. Πρώτον, για να κάνουν σταθερότερη και ακλόνητη την αρετή της αλήθειας και της ταπεινοφροσύνης, με την οποία έζησαν και προηγουμένως, και δεύτερον, για να αξιωθούν να λάβουν μεγαλυτέρους επαίνους και φωτεινότερα στεφάνια, αφού στην προηγούμενη ενάρετη ζωή τους προσπαθούσαν να προσθέσουν και άλλους πνευματικούς αγώνες. Οι δε όμοιοι με μάς, αμαρτωλοί και μiasμένοι αναλαμβάνουν αυτόν τον άθλο με την εγκράτεια, την ταλαιπωρία του σώματος και τον πνευματικό οδυρμό, με σκοπό να εξιλεωθούν ενώπιον του φοβερού Κριτή, τον οποίον εξόργισαν με πράξεις αμαρτωλές κατά την διάρκεια όλης της ακόλαστης ζωής τους, προσπαθώντας τον υπόλοιπο χρόνο να ζήσουν θεάρεστα και τίμια, τηρώντας τις σωτήριες εντολές του Κυρίου.

ΠΡΟΒΗΝΗ ΜΑΞΗΝΗ

Ας εγερθούμε λοιπόν από τον ύπνο της μεγάλης οκνηρίας μας και ας εργασθούμε με μεγάλο ζήλο για να αξιωθούμε στον χρόνο πού απομένει της σύντομης ζωής μας, «το βραβείον της άνω κλήσεως του Θεού», «ημών γάρ το πολίτευμα εν ουρανοίς υπάρχει, εξ ού και σωτήρα απεκδεχόμεθα Κύριον Ιησούν Χριστόν»[1]. Να αγρυπνούμε μαζί με τις φρόνιμες παρθένες, να πάρουμε μαζί μας αρκετό λάδι[2], το οποίο σημαίνει την θεόμορφη φιλανθρωπία και το έλεος προς όλους αυτούς πού ζούν στην ένδεια και την πικρία. Ο Δημιουργός των όλων και Κύριος ευαρεστείται με το λάδι αυτό περισσότερο από οτιδήποτε άλλο. Οι μωρές παρθένες το περιφρόνησαν, και γι' αυτό έμειναν έξω από τον μυστικό γάμο, χωρίς να έχουν

όφελος από την παρθενία τους.

Ας θυμόμαστε πάντοτε, ψυχή μου, τον Κύριο πού μας δίδει αυτήν την εντολή: «Και υμείς όμοιοι ανθρώποις προσδεχομένοι τον κύριον εαυτών, πότε αναλύση εκ των γάμων, ίνα ελθόντος και κρούσαντος ευθέως ανοίξωσιν αυτώ· μακάριοι οι δούλοι εκείνοι, ους ελθών ο κύριος ευρήσει γρηγορούντας»[3]. Με την παραβολή αυτήν ο Κύριος μας δίδει σαφή εντολή: όπως οι δούλοι των επίγειων αρχόντων φοβούμενοι μήπως υποστούν μαστίγωμα, πάντοτε προσπαθούν να ευχαριστούν τους κυρίους τους και να εκτελούν κάθε επιθυμία τους, έτσι και εσείς, μαθητές μου, με φόβο και αγάπη να εργάζεσθε ο,τι οδηγεί προς την σωτηρία, προσπαθώντας πάντοτε να κάνετε ο,τι αρέσει και ευχαριστεί εμένα, το οποίο και εγώ ο ίδιος το δίνω ως εντολή. Να αποκτήσουμε ενδυμασία αντάξια του μυστικού γάμου, δηλαδή την αξιέπαινη ζωή, πού λάμπει από αγνότητα και αγιότητα, για να μη βρεθούμε, στην αντίθετη περίπτωση, δεμένοι χειροπόδαρα και απελαθέντες από την μυστική ευωχία στο φοβερό σκοτάδι. Αφού είμαστε προσκεκλημένοι νωρίτερα από τον ίδιο τον Κύριο και τους μακαρίους μαθητές Του στην μυστική γαμήλια ευωχία, ας μην αρνηθούμε ανόητα αυτό το μακάριο αξίωμα, προβάλλοντας ως δικαιολογία την περιουσία η τα ζεύγη βοδιών η τον εφήμερο γάμο με γυναίκα[4], δηλαδή τα ανάξια λόγου και εφήμερα πράγματα, με τα οποία ασχολούνται εκείνοι, «ών ο Θεός η κοιλία και η δόξα εν τη αισχύνη αυτών, οι τα επίγεια φρονούντες»[5], για να χρησιμοποιήσουμε τα λόγια του αποστόλου.

Εμείς όμως, ψυχή, ας σκεπτόμαστε τα ανώτερα, «ού ο Χριστός εστιν εν δεξιά του Θεού καθήμενος»[6], και ας υποτασσόμαστε στον Σωτήρα, πού λέγει: «Εάν εμοί διακονή τις, εμοί ακολουθείτω»[7]. Και ας ακούσουμε από τον ίδιο τον Κύριο σε τι συνίσταται αυτό: «Εί τις θέλει οπίσω μου ελθείν, απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον σταυρόν αυτού και ακολουθείτω μοι»[8]. Ποιός άραγε τηρεί και τις τρεις αυτές εντολές του νόμου; Αυτός πού αρνήθηκε αμέσως την περιουσία του και ύστερα δεν την επιθυμεί πλέον, αλλά με όλη την δύναμή του την απορρίπτει, επειδή αποτελεί εμπόδιο στην αναζήτηση του ουρανού και του στερεί τα αγαθά, πού έχουν ετοιμασθεί εκεί για τους εναρέτους. Όποιος αρνήθηκε έτσι τα αγκάθια αυτής της υποκριτικής και μάταιης ζωής, αρνήθηκε αρκετά και τον εαυτό του, δηλαδή όλες τις επιθυμίες της σάρκας του και τα χαμηλά πάθη της ψυχής του και με όλη την ψυχή του τα απέριψε από τον εαυτό του. Γι' αυτό ένας τέτοιος άνθρωπος πορεύεται στον ορθό δρόμο, ακολουθώντας τον Σωτήρα και σηκώνοντας τον σταυρό του, πράγμα πού σημαίνει την εκούσια νέκρωση των παθών και των επιθυμιών του.

Αν όμως κανείς, αφού απαρνηθεί όλα αυτά, αποκτήσει πάλι περιουσία και διάφορα κέρδη και αποσπά τον εαυτό του με τις μέριμνες και την δόξα του κόσμου και τα

πάθη της σάρκας και της ψυχής του, πού είχαν πιά ησυχάσει για λίγο, περιβάλλουν πάλι την ακόλαστη ψυχή του, την πολεμούν και την πληγώνουν με διάφορους τρόπους. Είναι φανερό, ότι σε αυτόν συνέβη αυτό πού λέγει η σοφή παραβολή: «Κύων επιστρέψας επί το ίδιον εξέραμα, και ύς λουσαμένη εις κύλισμα βορβόρου»[9]. Αυτός απέχει πολύ από την αναμενόμενη μακάρια ζωή των εναρέτων, όπως ο Κύριός μας το έδειξε με την παραβολή λέγοντας: «Ουδείς επιβαλών την χείρα αυτού επ' άροτρον και βλέπων εις τα οπίσω εύθετός εστιν εις την βασιλείαν του Θεού»[10]. Εδώ ως «χείρα» ο Κύριος χαρακτηρίζει την αυτόβουλη θέληση και ως «άροτρον» τις άγιες και σωτήριες εντολές Του, με τις οποίες διάγουμε με συνέπεια την ευαγγελική και αγγελική ζωή. Εξάλλου, ως στροφή «εις τα οπίσω» Αυτός εννοεί την επιστροφή στις παλαιές συνήθειες και την φθαρτή κοσμική ζωή. Μα δεν είναι επιστροφή προς τα πίσω η φροντίδα να αποκτήσεις όσο γίνεται μεγαλύτερη περιουσία και κέρδη και διάφορα κοπάδια ζώων και πώς να πολλαπλασιάσεις το ασήμι και τον χρυσό σου, τον οποίο ο μοναχός αυτόβουλα αρνείται στην κουρά του, υποσχόμενος στον ζώντα εν υψίστοις Κύριο να είναι στο μέλλον ελεύθερος από όλα αυτά κατά τον τρόπο των αποστόλων και να τηρεί τις εντολές του Κυρίου με κάθε αναργυρία, με ένδεια και με σιωπή, με κάθε ταπεινοφροσύνη, με την αγνότητα και την αγιότητα της σάρκας και του πνεύματος;

«Αποθώμεθα ούν τα έργα του σκότους»[11], πού είναι η πορνεία, η κάθε ακαθαρσία της σάρκας και του πνεύματος, η οινοποσία, η λαιμαργία, τα άτακτα και άφρονα γέλια, η καθύβριση, τα παράφρονα λόγια, η συκοφαντία, το ψέμα, ο φθόνος, η ζήλεια, η κολακεία, η υπεροψία, η διαβολική υπερηφάνεια, η φιλαργυρία, πού αποτελούν την ρίζα κάθε κακού και χαρακτηρίστηκαν από τον Απόστολο Παύλο ως ειδωλολατρία[12]. Να μισήσουμε πολύ όλα αυτά και να τα απομακρύνουμε από μας όσο το δυνατόν γρηγορότερα, αφού ο φοβερός Κριτής μας έχει μεγάλη υπομονή ως φιλόανθρωπος, επιτρέποντας τον καιρό για την μετάνοια και, όπως προτρέπει ο ψαλμωδός, «προφθάσωμεν το πρόσωπον αυτού εν εξομολογήσει»[13]. Να εννοήσεις, ψυχή, ως «πρόσωπον αυτού» την δίκαιη εναντίον μας οργή και αγανάκτησή Του, όπως έχει γραφεί αλλού: «Πρόσωπον δε Κυρίου επί ποιούντας κακά του εξολοθρεύσαι εκ γής το μνημόσυνον αυτών»[14].

Ας αρχίσουμε να εκτελούμε τις εντολές του Θεού, δηλαδή ας μετανιώνουμε ενώπιον Του εκτελώντας τις άγιες εντολές Του, «μήποτε οργισθή Κύριος και απολείσθε εξ οδού δικαίας»[15], πού είναι η επικοινωνία και η ουράνια συμβίωση με τους σωζομένους. Η ημέρα του Κυρίου, ψυχή μου, είναι άγνωστη, και σαν ληστής[16], πού επιτίθεται μέσα στην νύχτα και σκοτώνει εκείνον τον οποίο βρίσκει κοιμώμενο, έτσι θα έλθει και για μας απρόσμενα ο θάνατος και θα μας βγάλει από αυτήν την προσωρινή ελεεινή ζωή. Ας απορρίψουμε λοιπόν κάθε

αδυναμία και δισταγμό. Ας μην ψάχνουμε δικαιολογίες για τις αμαρτίες μας, επικαλούμενοι κάποια σωματική νόσο ή τον ερχομό φίλων μας ή τις διάφορες εορτές και τις προσκλήσεις των συγγενών και γειτόνων μας. Όλες αυτές οι δικαιολογίες είναι αβάσιμες και άχρηστες και καμμία από αυτές δεν μπορεί να μας σώσει από τον φοβερό Κριτή.

Όλα αυτά τα είχαμε αρνηθεί άπαξ διά παντός ενώπιον των εκλεκτών Αγγέλων του Θεού, όταν υποσχεθήκαμε στον Κύριο όλον τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής μας να τον βιώσουμε αγγελικά, με κάθε ταπείνωση, ένδεια, αλήθεια και αγιότητα, κατά τους κανόνες των θεοπνεύστων διδασκάλων του μοναχικού βίου. Τώρα όμως πού παραβήκαμε αυτούς τους κανόνες και ζούμε άτακτη ζωή, τι άλλο μπορούμε να περιμένουμε, ακόλαστη ψυχή μου, πέρα από την καταδίκη, ίδια με αυτούς πού δεν τήρησαν τις θείες εντολές; Η μήπως μάταια λέγει η θεόπνευστη Γραφή, «ουδέ διαμενούσι παράνομοι κατέναντι των οφθαλμών σου· εμίσησας πάντας τους εργαζομένους την ανομίαν· απολείς πάν-τας τους λαλούντας το ψεύδος», καθώς και ότι, «άνδρα αιμάτων και δόλιον βδελύσσεται Κύριος»[17]; Επίσης λέγει: «Επιβρέξει επί αμαρτωλούς παγίδα, πύρ και θείον και πνεύμα καταιγίδος η μερίς του ποτηρίου αυτών»[18]; Η μήπως θεωρείς τον βίο σου θεάρεστο και ευσεβή και γι' αυτό παραμένεις στην οκνηρία; Αλλοίμονο, αλλοίμονο, ακόλαστη ψυχή μου! Σε αυτό συνίσταται και η βαρυτάτη και μεγίστη αμαρτία μας, αφού τόσο πολύ πικραίνουμε τον φοβερό Κριτή με την ανυπακοή μας και την παράβαση των σωτηρίων εντολών Του. Αυτή η κατάσταση αποτελεί γνώρισμα της τελείας αναισθησίας και παραφροσύνης, αν δεν την απομακρύνουμε από μας αμέσως.

Ας αρχίσουμε λοιπόν επιμελώς και ειλικρινά να μετανοούμε, επειδή αυτή η εξωτερική ενδυμασία, πού αποτελείται από άθλια κουρέλια, δεν θα μας δώσει κανένα όφελος για την σωτηρία μας. Αντίθετα, το γεγονός ότι, ντυμένοι με τόσο ελεεινά κουρέλια ζούμε μία ζωή πού δεν μας αξίζει και δεν μας ταιριάζει καθόλου, θα συν-ηγορήσει ακόμη περισσότερο στην καταδίκη μας. Και αυτό φαίνεται από τις πολλές εντολές και τους κανόνες των Πατέρων και των αποστόλων, ιδιαίτερα όμως το επιβεβαιώνουν οι θείες εν-τολές του Κυρίου και Κριτή, πού τις εξέφρασε με την μορφή των μακαρισμών. Ας δούμε το περιεχόμενό τους.

«Μακάριοι οι πτωχοί τώ πνεύματι, ότι αυτών εστιν η βασιλεία των ουρανών»[19]. «Πτωχούς τώ πνεύματι» αποκαλεί Αυτός όσους πάντοτε και για όλα σκέπτονται ταπεινά για τον εαυτό τους και τον καταδικάζουν, μοιάζοντας με τον μακάριο προφήτη, πού λέγει: «Εγώ δε ειμι σκώληξ και ουκ άνθρωπος, όνειδος ανθρώπων και εξουθένημα λαού»[20]. Και αλλού λέγει: «Κύριε, ουχ υψώθη η καρδιά μου, ουδέ εμετεωρίσθησαν οι οφθαλμοί μου, ουδέ επορεύθην εν μεγάλοις, ουδέ εν θαυμασίοις υπέρ εμέ»[21]. Και εμείς, ακόλαστη ψυχή, τι συλλογιζόμαστε για τον εαυτό μας και

τι σκεπτόμαστε στην καρδιά μας; Μήπως δεν δικαιολογούμε συνεχώς τον εαυτό μας και θεωρούμε ότι ζεί με κάθε αλήθεια και κάθε αγιότητα, θεωρώντας τον πολύ έξυπνο, πλήρη σοφίας και νού, και γι' αυτό αξιώνουμε για τον εαυτό μας την άνοδο σε κάποιο αξίωμα εξουσίας για να διδάσκουμε τους άλλους περί της σωτηρίας; Έτσι προσπαθούμε με κάθε τρόπο να αποκτήσουμε κάποιο εκκλησιαστικό αξίωμα, και γι' αυτό, όχι μόνο υποκρινόμαστε ότι ζούμε ευσεβή ζωή και κάνουμε φιλία με τους ευρισκόμενους στην εξουσία κολακεύοντάς τους με κάθε τρόπο και κάνοντάς τους κάθε χάρη, αλλά συχνά τους δίνουμε δώρα και υποσχόμαστε να τους δώσουμε και άλλα, αν πράξουν αυτό πού επιθυμούμε. Αυτό, ψυχή, είναι σαφής απόδειξη της πονηρίας της καρδιάς μας, πού έχει γίνει πολύ υπερήφανη.

Πώς όμως ο Κριτής των όλων θα μας αναγνωρίσει άξιους εκείνης της μακαριότητας, την οποία υποσχέθηκε σε όσους έχουν μισησει όλα αυτά; Αν είμαστε ανάξιοι αυτής της θείας μακαριότητας, τότε είμαστε κολασμένοι και ήδη καταδικασμένοι. Θα πρέπει να επιδιώξουμε με θερμή ψυχή την μετάνοια, αφού απομακρύνουμε την μανία της φιλοδοξίας πριν από τον θάνατό μας. Αλλά και ο προφητικός λόγος προσεύχεται δυνατά στον Θεό εναντίον εκείνων οι οποίοι έχουν το θράσος να φθάνουν άνομα σε οποιαδήποτε εξουσία, επειδή επιθυμούν την εφήμερη δόξα. Ο λόγος του Θεού λέγει ξεκάθαρα: «Πρόσθες αυτοίς κακά, Κύριε, πρόσ-θες κακά τοίς ενδόξοις της γής»[22].

Ας δώσουμε όμως την δέουσα προσοχή και στους άλλους μακαρισμούς και ας δούμε, αν η ζωή μας συμφωνεί με αυτούς. «Μακάριοι οι πενθούντες, ότι αυτοί παρακληθήσονται»[23]. Να ο εκ Θεού καρπός της ταπεινοφροσύνης - το πνευματικό πένθος, πού από μεγάλη συγκίνηση και θεία αγάπη γεννιέται στην καρδιά. Όποιος πράγματι σκέπτεται ταπεινά για τον εαυτό του στην καρδιά του, διαρκώς πενθεί και θεωρεί τον εαυτό του καταδικασμένο και ανάξιο του ουρανού και της γής, ενθυμούμενος πάντοτε τις αμαρτίες του. Εμείς όμως, ψυχή μου, πώς θα μπορέσουμε κάποια στιγμή να πενήσουμε ή να καταδικάσουμε τον εαυτό μας, ενώ περιβαλλόμαστε συνεχώς με την δόξα των ανθρώπων, όταν φθάσουμε σε κάποιο αξίωμα; Και συγχρόνως περνούμε την ζωή μας δεχόμενοι διαφόρους επαίνους και χάρες, με ποικίλα ανίερα πράγματα και στολίζουμε τον εαυτό μας με πολύχρωμες μεταξωτές ενδυμασίες, με χρυσό και ασήμι. Αφού περιβάλλουμε τον εαυτό μας πλούσια με όλα αυτά, απομακρυνόμαστε πολύ από όλην αυτήν την πνευματική ηδονή πού έχουν όσοι πενθούν τον εαυτό τους και δεχόμαστε, κατά το θείο ρητό, τα αγαθά μας στην κοιλία μας[24].

Όσον αφορά τον ακόλουθο μακαρισμό και συγκεκριμένα, «μακάριοι οι πραείς, ότι αυτοί κληρονομήσουσι την γήν»[25], δεν έχουμε απομακρυνθεί τελείως, ακόλαστη ψυχή, από αυτήν την μακαριότητα, αφού θυμώνουμε με αυτούς που μας αδίκησαν με κάτι, χειρότερα και από τα άγρια θηρία, και προσπαθούμε με κάθε τρόπο να τους εκδικηθούμε για την προσβολή που μας έκαναν, επιτιθέμενοι εναντίον τους με φοβερή οργή; Πράος είναι και θεωρείται, ψυχή μου, αυτός που με μεγάλη ταπεινοφροσύνη, χωρίς αγανάκτηση, χωρίς να κλονίζεται υπομένει και τις προσβολές και τις αποδοκιμασίες και τις ταπεινώσεις και τις λεηλασίες της περιουσίας του, καθώς και τους ξυλοδαρμούς και τις πληγές, μιμούμενος τον

Σωτήρα και Κύριό του. Όποιος όμως φέρεται εναντίον αυτών μικρόψυχα και σηκώνει το χέρι του για να δείρει αυτόν πού τον δέρνει και προσβάλλει και καθυβρίζει, και είναι έτοιμος να έλθει σε σύγκρουση με τον αντίπαλό του, αυτός δεν έφθασε ακόμη ούτε στο κατώφλι του ευαγγελικού και αποστολικού βίου, και μάταια υπερηφανεύεται για την μοναχική ενδυμασία του, αν δεν απαρνηθεί τον παλαιό άνθρωπο με όλα τα πάθη και τις επιθυμίες του[26].

Πώς επίσης να παρουσιάσω την αξία των δύο επομένων μακαρισμών, από τους οποίους ο ένας ευφραίνει όσους πεινούν και διψούν για την αλήθεια και ο άλλος τους ευσπλάγχχνους, ενώ έχουμε απομακρυνθεί και από αυτούς; Η μάλλον, πιο σωστά, ποιόν θρήνο και ποιόν οδυρμό να χρησιμοποιήσω; Μήπως δεν αξίζει δάκρυα και θρήνο αυτό, πού παρ' όλη την αλήθεια κάθε μοναχικού τυπικού έχουμε το θράσος να το κάνουμε απέναντι στους αδελφούς μας, εννοώ τους ζητιάνους, τις χήρες και τα ορφανά; Όχι μόνο τους περιφρονούμε βλέποντάς τους να πεθαίνουν από την πείνα, το κρύο και γενικά την άκρα πτωχεία, αλλά και δεν τους προστατεύουμε από τους δυνατούς και αδίκους πού τους αδικούν και δεν επεμβαίνουμε, όταν αυτοί αρπάζουν την περιουσία τους. Έχουμε όμως την αυστηρή εντολή του ίδιου του δικαίου και φοβερού Κριτή πού λέγει: «Ο Θεός έστη εν συναγωγή θεών, εν μέσω δε θεούς διακρινεί· έως πότε κρίνετε αδικίαν και πρόσωπα αμαρτωλών λαμβάνετε; Κρίνατε ορφανώ και πτωχώ, ταπεινόν και πένητα δικαιώσατε· εξέλεσθε πένητα και πτωχόν, εκ χειρός αμαρτωλού ρύσασθε αυτόν»[27].

Αλλά γιατί να λέω ότι δεν τους προστατεύουμε και δεν τους υπερασπίζουμε, όταν τους αδικούν, μολονότι πολλές φορές έχουμε την δύναμη να τους σώσουμε από τις αδικίες πού τους κάνουν; Εμείς οι ίδιοι, ακόλαστη ψυχή, πολλές φορές έχουμε το θράσος να τους φερόμαστε χειρότερα από τους κοσμικούς. Δεν θεωρείς μεγάλη απανθρωπία και αδικία εκ μέρους μας το γεγονός ότι, αφού αρνηθήκαμε ενώπιον του Θεού και των αγίων Αγγέλων Του κάθε περιττή τροφή και σωματική απόλαυση, πάλι αποκτούμε διάφορα κέρδη και κοπάδια ζώων, τρώμε άφθονα διάφορα νόστιμα φαγητά και απολαμβάνουμε κάθε απραγία εις βάρος του ιδρώτα των χωρικών πού μας υπηρετούν; Και αυτοί, πού εργάζονται συν-εχώς και υποφέρουν, για να ικανοποιήσουν διάφορες βιοτικές ανάγκες μας, πάντοτε ζούν με λιτότητα και ένδεια. Οι δυστυχησμένοι δεν έχουν ούτε καθαρό άρτο από σίκαλη, αλλά και όταν τον έχουν, τον τρώνε χωρίς αλάτι εξαιτίας της άκρας πτωχείας τους. Εμείς όμως παραμένουμε αναίσθητοι και απαθείς σε αυτήν την πικρή μοίρα τους και δεν τους παρηγορούμε, μολονότι έχουμε την εντολή να φροντίζουμε όσους υποφέρουν από ανέχεια. Επί πλέον, κατά τρόπο πολύ απάνθρωπο, τους αφήνουμε σε αυτήν την ένδεια ζητώντας κάθε χρόνο εξαιρετικά υψηλά επιτόκια για το ασήμι πού δανείστηκαν από μάς, και ποτέ δεν παραβλέπουμε αυτήν την πληρωμή, αν και δέκα

φορές ήδη έχουμε πάρει πίσω το ποσό που έχουμε δανείσει σε αυτούς. Αλλά, αν κάποιος από αυτούς εξαιτίας της άκρας πτωχείας του δεν μπορεί να πληρώσει τους τόκους για την επόμενη χρονιά, ζητάμε από αυτόν -τι απανθρωπιά- και άλλους τόκους. Και αν δεν μπορεί να τους πληρώσει, παίρνουμε από αυτόν ο,τι έχει και δεν έχει και τον διώχνουμε από το χωριό του με άδεια χέρια, ενώ θα έπρεπε να τον συγχωρούμε σαν αδελφό, και εκτελώντας την θεία εντολή, να καλύπτουμε όλες τις βιοτικές του ανάγκες. Εκτός από αυτά, αν κάποιος από αυτούς δεν αντέξει το βάρος των εργασιών και έργων που του επιβάλλουμε συνεχώς, και θελήσει να φύγει κάπου αλλού, δεν τον αφήνουμε, αν δεν πληρώσει τα καθιερωμένα χρήματα, επειδή έζησε στο χωριό μας τόσα χρόνια, ξεχνώντας τους ιδρώτες και τα βάσανα που υπέστη, υπηρετώντας τις ανάγκες μας κατά την διάρκεια της ζωής του στα κτήματά μας.

Πηγή: Άπαντα Αγίου Μαξίμου Γραικού, Αγίου Μαξίμου Γραικού Λόγοι, Τόμος Α΄, Μετάφραση: Μάξιμος Τσμπένκο - Τιμόθεος Γκίμον, Έκδοσις Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος 2011.

[1]. Φιλ. 3, 14, 20.

[2]. Βλ. Ματθ. 25,4.

[3]. Λουκ. 12, 36- 37.

[4]. Βλ. Λουκ. 14,15-20.

[5]. Φιλ. 3, 19.

[6]. Κολ. 3, 1.

[7]. Ιω. 12, 26.

[8]. Ματθ. 16, 24.

[9]. Β΄ Πέτρ. 2, 22.

[10]. Λουκ. 9, 62.

[11]. Ρωμ. 13, 12.

[12]. Α΄ Τιμ. 6, 10.

[13]. Ψαλμ. 94, 2.

[14]. Ψαλμ. 33, 16-17.

[15]. Ψαλμ. 2, 12.

[16]. Βλ. Α΄ Θεσσ. 5,2. Β΄ Πέτρ. 3,10.

[17]. Ψαλμ. 5, 6-7.

[18]. Ψαλμ. 10, 6.

[19]. Ματθ. 5, 3.

[20]. Ψαλμ. 21, 7.

[21]. Ψαλμ. 130, 1.

[22]. Ησ. 26, 15.

[23]. Ματθ. 5, 4.

[24]. Πρβλ. Ματθ. 15,17.

[25]. Ματθ. 5, 5.

[26]. Πρβλ. Εφ. 4,22. Κολ. 3,9.

[27]. Ψαλμ. 81, 1-4.

<http://bit.ly/12ICMIp>